

Předmluva	10
-----------------	----

Úvod (<i>Simon, Buček</i>)	11
------------------------------------	----

ČÁST I – ÚZEMÍ SE ZVLÁŠTNÍM STATUTEM OCHRANY

1. Základní pojmy	14
--------------------------------	-----------

1.1 Lesní území se zvláštním statutem ochrany (<i>Buček, Simon</i>)	14
---	----

1.2 Strategie managementu	15
---------------------------------	----

1.2.1 Obecné principy strategie managementu (<i>Buček, Simon</i>)	15
---	----

1.2.2 Speciální strategie managementu (<i>Simon</i>)	18
--	----

1.3 Vývoj koncepce managementu lesních území se zvláštním statutem ochrany (<i>Buček</i>)	19
--	----

2. Legislativní podklady odvození strategií managementu	22
--	-----------

2.1 Zvláště chráněná území (<i>Buček</i>)	22
---	----

2.2 Soustava Natura 2000 (<i>Buček</i>)	24
---	----

2.3 Další lesní území se zvláštním statutem ochrany (<i>Buček, Simon</i>)	26
---	----

3. Stav a management území se zvláštním statutem ochrany	31
---	-----------

3.1 Velkoplošná zvláště chráněná území (<i>Vacek</i>)	31
---	----

3.1.1 Úvod	31
------------------	----

3.1.2 Národní parky	34
---------------------------	----

3.1.3 Chráněné krajinné oblasti	51
---------------------------------------	----

3.2 Maloplošná zvláště chráněná území	60
---	----

3.2.1 Vývoj sítě lesních rezervací v ČR (<i>Buček</i>)	60
--	----

3.2.2 Hodnocení stavu a péče o lesní maloplošná zvláště chráněná území v ČR (<i>Svátek</i>)	66
--	----

3.3 Ochranná pásma zvláště chráněných území (<i>Schneider, Rebrošová</i>)	78
---	----

3.4 Území soustavy Natura 2000 (<i>Buček, Simon</i>)	86
--	----

ČÁST II – PODKLADY PRO VOLBU SPECIÁLNÍCH STRATEGIÍ MANAGEMENTU

4. Biogeografické a geobiocenologické rámce strategie managementu (<i>Buček</i>)	92
---	-----------

4.1 Individuální a typologická členění krajiny jako rámce strategie managementu	92
---	----

4.2 Biogeografická diferenciacie krajiny v geobiocenologickém pojetí	94
--	----

4.3 Biogeografická regionalizace	96
--	----

4.4 Geobiocenologická typologie krajiny	98
---	----

4.4.1 Vývoj geobiocenologického klasifikačního systému	98
4.4.2 Nadstavbové jednotky	99
4.4.3 Skupiny typů geobiocénů	102
4.5 Typologické podklady při návrhu managementu lesních území	103
5. Speciální analýzy složek ekosystému	107
5.1 Geomorfologické charakteristiky (<i>Rejšek, Formánek, Vranová</i>)	107
5.2 Půdně ekologické charakteristiky (<i>Dundek, Kučera, Marosz, Rejšek, Samec, Sýkora</i>) ...	111
5.3 Klimatické charakteristiky a vliv globálních změn klimatu (<i>Buček</i>)	121
5.4 Charakteristiky stavu vegetace (<i>Štykar</i>)	125
5.5 Stav, struktura a vývoj dřevinného patra	145
5.5.1 Dendrometrické charakteristiky (<i>Drápela, Simon</i>)	145
5.5.2 Struktura a textura lesa (<i>Drápela</i>)	156
5.5.3 Modely vývoje lesa (<i>Drápela</i>)	180
5.5.4 Zjišťování stavu lesa na základě počítačové analýzy obrazu (<i>Mazal</i>)	189
6. Speciální analýzy vybraných faktorů dynamiky lesa	215
6.1 Abiotické faktory (<i>Čermák</i>)	218
6.2 Biotické faktory	227
6.2.1 Vliv houbových patogenů na dynamiku lesů (<i>Jankovský</i>)	227
6.2.2 Vliv hlodavců na dynamiku lesa (<i>Suchomel</i>)	231
6.2.3 Vliv zvěře na dynamiku lesa (<i>Čermák</i>)	240
6.3 Management tlejícího dřeva ve vztahu k biodiverzitě	
6.3.1 Tlející dřevo v hospodářských, přírodě blízkých a přírodních lesích (<i>Jankovský</i>)	252
6.3.2 Výběr druhů dřevních hub pro indikaci ekosystému málo ovlivněných lesnickým managementem (<i>Jankovský, Tomšovský, Lička, Beránek</i>)	252
6.3.3 Tlející dřevo z pohledu biodiverzity hmyzu (<i>Jankovský, Beránek, Lička</i>)	265

ČÁST III – VÝCHODISKA PRO VOLBU SPECIÁLNÍCH STRATEGIÍ MANAGEMENTU

7. Struktura cílů péče a ochrany dřevin (<i>Tichá</i>)	274
7.1 Kategorie ohrožení a ochrany jednotlivých druhů dřevin	274
7.2 Cíle ochrany pro jednotlivé druhy dřevin nebo skupiny druhů s podobnými nároky	281
7.2.1 Druhy horní hranice lesa, subalpínského a alpínského stupně, ledovcových karů a lavinových drah	281
7.2.2 Druhy rašeliníšť	282
7.2.3 Druhy doprovázející horské bystřiny	283
7.2.4 Druhy lesostepí, doubrav a borů	283

7.2.5 Druhy bučin	287
7.2.6 Druhy nitrofilní	288
7.2.7 Druhy lužního lesa	288
7.2.8 Druhy s širokou ekologickou amplitudou	289
7.2.9 Druhy dřevin bez ohrožení	289
7.2.10 Introdukované druhy dřevin cizí, hodnocené jako invazní	290
7.3 Cíl ochrany dřevin	291
8. Hodnocení stupně přirozenosti (Schneider)	292
8.1 Principiální rozdíly v pojmání stupně přirozenosti	292
8.2 Aktuální prakticky uplatňovaný postup při hodnocení stupně přirozenosti	294
8.3 Možnost použití stupně přirozenosti lesních porostů pro lesní hospodářské celky	297
8.4 Příklady vyhodnocení stupně přirozenosti lesních porostů mZCHÚ	299
9. Uplatnění poznatků o autoregulaci při managementu lesních ekosystémů (Vacek)	306
9.1 Pojetí autoregulace	306
9.2 Míra autoregulačních schopností jako základ specifického managementu	308
9.2.1 Diferenciace lesních ekosystémů podle kvality přírodního prostředí	311
9.2.2 Minimální areál lesních ekosystémů schopných samovolného vývoje	313
9.3 Dílčí závěr pro management	323
10. Stupnice antropicky podmíněné funkční účinnosti (Schneider, Vyskoř)	326
11. Cílová představa lesa a metody jejího dosažení	332
11.1 Atributy cílové představy lesa (Simon)	332
11.1.1 Vývojové fáze lesa	332
11.1.2 Růstové fáze lesa	334
11.1.3 Atributy cílové představy lesa	334
11.2 Pěstební management (obecná východiska) (Vacek, Simon)	336
11.2.1 Základní tvrzení	336
11.2.2 Cíle pěstební managementu	336
11.2.3 Směry přiblížení k přírodě blízkému lesu	337
11.2.4 Hlavní principy pěstební managementu	337
11.2.5 Plánování a realizace pěstebních opatření v lesích zvláště chráněných území	338
11.2.6 Závěr	339

ČÁST IV - VOLBA SPECIÁLNÍCH STRATEGIÍ MANAGEMENTU

12. Postup volby speciálních strategií managementu	342
12.1 Diferencovaný výběr a varianty strategie managementu (Simon, Valenta)	342
12.1.1 Kritéria a indikátory strategie managementu (Simon)	343

12.2 Multikriteriální optimalizace technologií založená na růstové simulaci lesa (<i>Skoupý, Klvač</i>)	344
12.2.1 Způsoby řešení optimalizace ve světě	344
12.2.2 Metodická východiska řešení problematiky	345
12.2.3 Návrh optimalizačního postupu	346
12.2.4 Závěr	354
12.3 Zásady ekonomického hodnocení technologií při realizaci speciálních managementů (<i>Kalousek, Hlaváčková</i>)	355
12.3.1 Strategie managementu zvláště chráněných území	355
12.3.2 Ekonomické aspekty omezení hospodaření vyplývající ze statutu zvláště chráněných území	359
12.3.3 Ekonomický model těžební činnosti	362
12.3.4 Ekonomický model pěstební činnosti	365
12.3.5 Výsledky a diskuze	367
12.3.6 Dílčí závěr	368
13. Závěr (<i>Simon</i>)	370
14. Seznam základních zkratk z textu	371
15. Citovaná a použitá literatura	372
16. Souhrn (<i>Simon</i>)	408
17. Summary	410
18. Zusammenfassung	412

ČÁST V – PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1. Seznam lesních biotopů České republiky (upraveno dle Chytrý, Kučera, Kočí: 2001)	416
PŘÍLOHA 2. Charakteristiky přírodních podmínek pro růstové simulace (ve vazbě skupin typů geobiocénu a souboru lesních typů) (Buček, Simon nepubl.)	418
PŘÍLOHA 3. Výkonnost vybraných systémů těžby dřeva (<i>Skoupý, Janeček, Suchomel, Mikleš nepubl.</i>)	424
1. Výkonnost vybraných systémů těžby dřeva	424
1.1 Výkonnost systémů	424
1.2 Provozní výkonnost pro výše uvedené hodnoty hodinové spotřeby	426
1.3 Výkonnost směnová	427
1.4 Výkonnost sezónní	428
1.5 Roční výkonnost	428
1.6 Využitelnost soupravy pro těžbu dříví	428

2. Standardy energetické náročnosti	429
2.1 Statistické zpracování	429
2.2 Stanovení obtížnosti pracovních podmínek	430
2.2.1 Výpočet stupně obtížnosti	430
2.2.2 Specifikační podmínky standardu energetické náročnosti SO	430
2.3 Tabelované hodnoty standardů energetické náročnosti	430
3. Postup výpočtu ekonomické náročnosti	431
3.1 Postup výpočtu měrných nákladů	431
3.1.1 Měrné náklady na spotřebovanou naftu (N_{EN})	431
3.1.2 Měrné náklady na amortizaci systému (N_A)	431
3.1.3 Měrné náklady na pořízení (N_{poj})	432
3.1.3.1 Pořízení na půjčku	432
3.1.3.2 Pořízení na leasing	432
3.1.3.3 Pořízení nákupem za hotové	433
3.1.4 Měrné náklady na pojištění (N_{poj})	433
3.1.5 Měrné náklady na daně ($N_{daně}$)	433
3.1.6 Měrné náklady na uskladnění (N_{uskl})	434
3.1.7 Měrné náklady na údržbu ($N_{údrž}$)	434
3.1.8 Měrné náklady na pracovní sílu (N_{ps})	434
3.1.9 Měrné náklady variabilní (N_{var})	435
3.1.10 Měrné náklady fixní (N_{fix})	435
3.1.11 Měrné náklady celkem (N_{celk})	435
3.2 Výpočet energeticko-ekonomických charakteristik operace	435
3.2.1 Volba zadaného objemu prací	435
3.2.2 Volba soupravy	435
3.2.3 Výpočet časové náročnosti	435
3.2.4 Výpočet dílčích nákladů	436
3.2.5 Výpočet nákladů v závislosti na způsobu pořízení soupravy	436
3.2.6 Posouzení vhodnosti těžební soupravy	437
4. Specifikace podmínek obtížnosti	437
4.1 Charakteristika pracoviště	437
4.2 Charakteristika přírodních podmínek	437
4.3 Stav stroje	437
4.4 Kvalita obsluhy	438
4.5 Formulář popisu pracoviště mechanizace těžební činnosti	438
4.5.1 Charakteristika pracoviště	438
4.5.2 Charakteristika přírodních podmínek	438
4.5.3 Kvalita obsluhy	440
4.5.4 Kvalita techniky	440
4.5.5 Kvalita technologie	440
4.5.6 Stáří techniky	441

4.5.7 Kvalita servisu, údržby, oprav	441
4.5.8 Tradice výrobce	441

PŘÍLOHA 4. Lesy ve velkoplošných chráněných územích (VACEK nepubl.)	442
1. Úvod	442
2. Národní parky	446
2.1 Krkonošský národní park	446
2.1.1 Vymezení území	446
2.1.2 Přírodní poměry	446
2.1.2.1 Geologie a geomorfologie	448
2.1.2.2 Klimatologie a hydrologie	449
2.1.2.3 Půdy	449
2.1.2.4 Rostlinstvo	449
2.1.2.5 Vegetační stupňovitost a soubory lesních typů	449
2.1.3 Porostní poměry	453
2.1.3.1 Druhová a věková skladba	453
2.1.3.2 Růstové a produkční poměry	455
2.1.3.3 Zdravotní stav porostů	456
2.1.4 Zvláštnosti oblasti	460
2.1.5 Specifika hospodaření v oblasti	461
2.1.6 Ochrana přírody	464
2.2 Národní park a chráněná krajinná oblast Šumava	464
2.2.1 Vymezení území	464
2.2.2 Přírodní poměry	464
2.2.2.1 Geologické a geomorfologické podmínky	466
2.2.2.2 Klimatické a hydrologické poměry	467
2.2.2.3 Půdy	468
2.2.2.4 Rostlinstvo	469
2.2.2.5 Vegetační stupňovitost a soubory lesních typů	470
2.2.3 Porostní poměry	476
2.2.3.1 Druhová a věková skladba	476
2.2.3.2 Růstové a produkční poměry	481
2.2.3.3 Zdravotní stav porostů	482
2.2.4 Zvláštnosti oblasti	486
2.2.5 Specifika hospodaření v oblasti	487
2.2.6 Ochrana přírody	490
2.3 Národní park České Švýcarsko	491
2.3.1 Vymezení území	491
2.3.2 Charakteristika území	491
2.3.3 Cíle ochrany přírody	498

2.4 Národní park Podyjí	499
2.4.1 Vymezení území	499
2.4.2 Charakteristika území	499
2.4.3 Cíle ochrany přírody	502
3. Chráněná krajinná oblasti	503
3.1 Chráněná krajinná oblast Beskydy	505
3.2 Chráněná krajinná oblast Bílé Karpaty	507
3.3 Chráněná krajinná oblast Blaník	510
3.4 Chráněná krajinná oblast Blanský les	512
3.5 Chráněná krajinná oblast Broumovsko	514
3.6 Chráněná krajinná oblast České středohoří	516
3.7 Chráněná krajinná oblast Český kras	519
3.8 Chráněná krajinná oblast CHKO Český les	522
3.9 Chráněná krajinná oblast Český ráj	524
3.10 Chráněná krajinná oblast Jeseníky	527
3.11 Chráněná krajinná oblast Jizerské hory	530
3.12 Chráněná krajinná oblast Kokořínsko	532
3.13 Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko	535
3.14 Chráněná krajinná oblast Labské pískovce	538
3.15 Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví	540
3.16 Chráněná krajinná oblast Lužické hory	542
3.17 Chráněná krajinná oblast Moravský kras	545
3.18 Chráněná krajinná oblast Orlické hory	547
3.19 Chráněná krajinná oblast Pálava	550
3.20 Chráněná krajinná oblast Poodří	553
3.21 Chráněná krajinná oblast Slavkovský les	555
3.22 Chráněná krajinná oblast Třeboňsko	558
3.23 Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy	560
3.24 Chráněná krajinná oblast Železné hory	563
4. Citovaná a použitá literatura	566